

DEN NORSKE KIRKE

Røyken kirkelige fellesråd

Hørings svar fra Røyken kirkelige fellesråd: "Veivalg for fremtidig kirkeordning"

Innledning

Vi har fått oversendt fra Kirkerådet høringsnotatet «Veivalg for fremtidig kirkeordning». Røyken kirkelige fellesråd takker for anledningen til å avgi høringsuttalelse, men minner om at fristen har vært svært kort. Foruten en generell innledning, der vi presenterer våre hovedpunkter, vil vi også svare på alle 27 hørings spørsmålene med visse kommentarer.

Våre hovedsynspunkter

Forholdet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå?

- 1) Staten legger nå mulighetene til rette for en ny styringsform og organisering av Den norske kirke. Det legges opp til at Kirkerådet styrer prosessen, og at Kirkemøtet skal vedta den nye ordningen på vegne av hele Den norske kirke. Vi mener at det, i denne viktige saken, bør være en større representativitet fra de lokale organene til soknet, nemlig menighetsrådene og fellesrådene. Dette for å ivareta de folkevalgte kirkepolitikere fra alle organ i kirken, og ikke bare fra bispedømmerådet. Endringene, og konsekvensene for Den norske kirke er store, og det er derfor svært viktig med en representasjon og deltagelse som går langt ut over de beslutningsorgan som fungerer i det «daglige». Særlig fordi vi har et krav om demokrati i kirken og at vi nå håndterer endringer for fordeling av makt og myndighet i Den norske kirke.
- 2) Røyken kirkelige fellesråd tar utgangspunkt i soknet som det grunnleggende og bærende element i kirkeordningen. Slik har vi også forstått at Kirkemøtet har gitt svært klart uttrykk for i mange sammenhenger. Dette betyr at det ansvar og de funksjoner som kan legges til soknet, bør legges dit. Dette er et «nærhetsprinsipp» hvor oppgaver løses best på «lavest mulig nivå», både ut fra mottakersiden og eierskapssiden.
- 3) Røyken kirkelige fellesråd har, i forrige hørings svar til departementet (Staten og Den norske kirke – et tydelig skille) uttrykt sin bekymring for at soknets selvstendighet kan risikere å svekkes, siden man nå er så opptatt av å definere at så og si alle departementets oppgaver skal tillegges det nye nasjonale rettssubjektet. Det gis ingen signaler om styrking av soknet. Når også flertallet i Kirkerådet går inn for å frata soknet v/fellesrådet ansvaret for arbeidsgiverfunksjonen, og plassere det i det nasjonale rettssubjektet,

Postadresse	Besøksadresse	Telefon	Telefax	Bankgiro nr.	Org.nr.
Postboks 14 3431 Spikkestad	Gamle Drammensvei 2	31 29 28 00	31 29 27 99	7177.05.43791	976.992.261

Bispedømmerrådet, blir dette en sentralisering av kirken som vi vanskelig kan se tjener soknet og dettes virksomhetsansvar.

- 4) Røyken kirkelige fellesråd er også bekymret for det signalet som Kirkerådet sender til Kirkemøtet i forslag om at soknene inngår som en enhet under det nasjonale rettssubjekt (KR 7/15 -> KM 11/15), og at Kirkemøtet med dette ikke vil trenge rettslig hjemmel for å gripe inn i soknets ansvarsområde.
- 5) Røyken kirkelige fellesråd mener at spørsmålet om finansiering av den lokale kirke ikke blir godt nok drøftet og tillagt vekt i høringsdokumentet. Gjennom tiden fra ny kirkeordning i 1997, har fellesrådet erfart hvor avhengig lokalkirken er av de lokalt bevilgende myndigheter og samarbeidet med disse. Den norske kirke lokalt vil fortsatt være svært avhengig av kommunene og deres forpliktelse overfor kirkens økonomi, og derfor vil det være helt avgjørende for kirkens fremtid (med dagens finansieringsform) å følge kommunenes grenser og organisering.

Svar på de enkelte høringsspørsmål:

- 1) **Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?**

Arbeidsgiveransvaret, også for prestene, bør plasseres på lokalt nivå, på kommunenivå, dersom kommunen er robust nok, eller på prostinivå. Spørsmål 1

- 2) **Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?**

Dnk er mye mer enn et trossamfunn vi er en folkekirke.

Ja, Røyken kirkelige fellesråd deler Kirkerådets vurdering.

Fordi:

- Fortsatt finansiering av Kirken over kommunale- og statlige budsjetter sikrer en bred folkekirke.
- Kommunale tilskudd fører til større tilknytning til lokalsamfunnet. Det bør være tydelige føringer, spesifiserte beskrivelser av kommunens forpliktelser, for å sikre tilstrekkelige midler fra kommunen til driften.
- Dagens finansieringsordning har sikret Den norske kirke forutsigbare økonomiske rammebetingelser på nasjonalt og lokalt plan.

- 3) **Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.**

Røyken kirkelige fellesråd deler Kirkerådets syn i dette spørsmålet, med livssynsavgift som kreves opp over skatteseddelen, som det mest aktuelle alternativet.

En livssynsavgift vil sikre kirkens økonomi og være rettferdig for alle trossamfunn. Eventuell utmelding av Folkekirken vil ikke være økonomisk betinget, fordi avgiften betales av alle.

Livssynsavgiften vil oppfylle Grunnlovens § 16 om at «Alle tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje»

Argumentet for å velge livssynsavgift over skatteseddelen, er at medlemmene selv er med å finansiere kirke- virksomheten. Avgiften betales av alle, og de innsamlede midler fordeles til de ulike tros- og livssynssamfunn ut fra medlemstall.

4) Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Røyken kirkelige fellesråd mener at organisasjonsstrukturen må gjennomgås fra toppen og forenkle der det er mulig, dvs. minst mulig byråkrati. Det må legges til rette for samarbeid ut over sognegrensene, f.eks. angående administrative oppgaver, vedlikehold, fellesarrangementer etc. der geografien tillater det, samtidig som man ivaretar de lokale menigheters «interesse for» og tilhørighet til egen, lokal kirke.

5) Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Størrelsen på soknene bør være hensiktsmessig slik at det blir en stor nok størrelse på menighetsstabene til at de samlet har kompetanse på alle kirkens fagområder. Videre at de har mulighet for stabsfellesskap, og at det kan etableres en daglig ledelse der.

Det må være fleksibilitet i grunnlaget for evt. sammenslåinger av sokn.

Sokneinndelingen bør bestemmes av antallet kirker, menighetenes størrelse, geografiske forhold, og hva som med rimelighet kan betjenes av en sokneprest, uten at det kan gis faste tall eller kriterier for hvor mange sokn det bør være i en kommune. (Det antas at samhørende sokn bør ligge innenfor kommunegrensen, se under spørsmål 7)

6) Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Ja, Røyken kirkelige fellesråd mener at ordningen med to organer må videreføres.

En viktig grunn er at alle de oppgaver som følger med ledelse, drift og administrasjon av kirker, kirkegårder, ansatte, økonomistyring, juridiske forhold etc. krever fagpersonell av forskjellig slag. Generelt kan det i dag by på utfordringer å finne frivillige som kan sitte i et menighetsråd, og det vil være tilfeldig om medlemmene har den nødvendige tid og kompetanse som skal til for å følge skikkelig opp. Fast ansatte fagpersoner i et fellesråd er en ordning som vil sikre bedre drift og mer kontinuitet.

Menighetsrådet må fortsatt ha virksomhetsansvaret for å beholde soknets myndighet og innflytelse på egen virksomhet.

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Fellesorganet for sokn bør ligge på kommunenivå.

En stor del av fellesrådets oppgaver er "verdslige" og vil kreve samspill med den kommunen hvor soknets kirker, kirkegårder og andre eiendommer ligger. Det vil være enklest for denne del av driften om soknet ikke trenger å forholde seg til flere kommuner. I denne sammenheng vil det antakelig være enklest også for prosti og bispedømme om fellesrådet ligger på kommunenivå.

(Eventuelle ulemper ved små kommuner og dermed for små fellesråd vil løses via kommunereformen?)

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Menighetsrådet bør ikke utvide sitt ansvars- og myndighetsområde på en slik måte at kravene til kompetanse og ressurser i menighetsrådet økes utover dagens nivå.

Grunnen til dette noe negative synet er, som også nevnt ovenfor, er vanskelighetene med å finne kandidater til menighetsrådet – ikke bare kandidater med særlige kvalifikasjoner, men frivillige i det hele tatt. Man kan håpe at dette endrer seg med ny kirkeordning, men før dette er bekreftet bør man ikke utvide ansvars- eller myndighetsområdet.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Ikke *all* virksomhet. Biskop og prost (og menighetsråd) må ha styrings- og ledelsesansvar for den "åndelige" delen av virksomheten, mens fellesrådet tar seg av det "verdslige" – dvs. formell ansettelse, lønninger, pensjoner, sykemeldinger, ferier, permisjoner..... - også når det gjelder prestene. De juridiske spissfindigheter som er ute og går hva gjelder arbeidsgiveransvar, bispens tilsynsrett etc. burde vel kunne løses.

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Via menighetens daglige leder, fellesråd ved kirkeverge og sokneprest(er).

Den administrative ledelse og "verdslige" arbeidsgiveroppgaver bør ligge hos kirkevergen, slik at presten kan bruke sin tid til prestegjeringen.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Røyken kirkelige fellesråd er enige med mindretallet i punkt B om at biskopens tilsynsfunksjon bør utvikles og tydeliggjøres både overfor prester og andre vigslede medarbeidere, men biskopen bør ikke utøve arbeidsgiverfunksjoner overfor prestene.

Biskopen bør være en visjonsbærer for kirken, både nasjonalt og lokalt. Det er viktig at biskopen er tilstede i offentlige og lokale sammenhenger hvor kirken representeres.

Biskopen bør fortsatt ha en sentral rolle i forbindelse med ivaretagelse av kirkens tros lære og trosgrunnlag i bispedømmet og råd. Derfor er biskopens tilsynsrolle viktig, og bør videreføres. I tillegg til en tilsynsrolle overfor vigslede ansatte og rådsarbeidet, mener vi at tilsynsfunksjonen også bør omfatte alle som arbeider i kirkelig tjeneste.

Med en slik utvidet og styrket tilsynsfunksjon for biskopen, er det ikke nødvendig, og i mange tilfeller uhensiktsmessig, å ha en arbeidsgiverrolle overfor prestene. Et tilsyn som ikke er knyttet til arbeidsgiveransvaret gir et mer reelt og uavhengig tilsyn (som andre offentlige tilsynsfunksjoner) med mulighet for pålegg og korrigeringer når dette er nødvendig. En arbeidsleder/-giver fører ikke tilsyn med sine medarbeidere, men styring og ledelse!

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Biskopen har rett til godkjenning av tilsetninger i vigslede stillinger.

Biskopen foretar ordinasjon av prester og har rett til tilhørende sanksjonsordninger.

Tilsynet bør gjelde alle stillingskategorier i det menighetsrettede arbeidet.

Biskopen kan gi bindende pålegg om endring av tjenesteutførelse for medarbeidere.

Biskopen bør ha rett til å møte i alle råd.

Biskopen er høringsinstans i en rekke saker som menighetsrådene har ansvaret for.

Biskopen bør ha ansvaret for å godkjenne lokale planer om blant annet

gudstjenesteliv, diakoni, trosopplæring/undervisning, kirkebruk og kirkemusikk.

Biskopen kan ha en fagstab, evt. bispedømmeråd, for strategisk og faglig arbeid i bispedømmet.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Røyken kirkelige fellesråd er enige med flertallet i Kirkerådet i punkt A, hvor det bør innføres en ren valgordning for biskoper.

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Bispedømmerådet kan opprettholdes selv med en sterk begrensning av arbeidsgiveransvar (begrenset til de som ikke har soknet som arbeidssted, jfr. spm.15). Biskopen trenger et organ for støtte og ivaretagelse av sine funksjoner, og bispedømmerådet vil naturlig høre sammen med denne tjenesten. Da vil bispedømmerådet være et organ for det nasjonale rettssubjektet.

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Høringsdokumentet nevner noen viktige områder for et bispedømmeråd uten arbeidsgiverfunksjoner. Vi mener disse er viktige:

- Rådgivende organ for biskopen
- Strategisk arbeid i bispedømmet
- Fagutvikling innen gudstjenesteliv, forkynnelse, diakoni og undervisning
- Støttefunksjoner for menighetene
- Klageinstans for saker som ikke blir avklart på soknenivå
- Tilsette alle ansatte som ikke har soknet som arbeidsgiver og arbeidssted
- Drøfte saker som skal til Kirkemøtet og følge opp saker fra Kirkemøtet

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Ja, alle som arbeider i soknet bør ha samme arbeidsgiver, og dette bør være fellesrådet.

Røyken kirkelige fellesråd er enige med mindretallet i Kirkerådet i punkt B om at arbeidsgiveransvaret for alle kirkelig tilsatte som arbeider i soknet legges til fellesrådet. Det forutsetter at det etableres bærekraftige størrelser på fellesrådsområdene og at biskopens innflytelse på tilsetting og ledelse av prestedtjenesten sikres i tilstrekkelig grad.

Det er viktig at kirkens tjenester i ord og gjerning videreføres under et felles og helhetlig arbeidsgiveransvar med felles mål, felles strategi, og felles forpliktelse.

Stillinger knyttet til Kirkeråd, Bispedømmeråd eller andre nasjonale enheter bør ansettes i det nasjonale organet.

17 I hvilken grad bør arbeidsgiveransvaret fordeles på ulike organer?

Røyken kirkelige fellesråd mener at arbeidsgiveransvaret for medarbeidere som arbeider i soknet bør samles i ett organ, og ikke fordeles på flere organ eller delegeres.

18 I hvilken grad bør det åpnes for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

I svært liten grad.

Røyken kirkelige fellesråd mener at arbeidsgiveransvaret bør være forutsigbart og med lik ordning over hele landet.

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestedtjenesten og andre vigslede tjenester?

Det er viktig å sikre felles standarder for prestedtjenesten og det pastorale lederskap i menigheten, og dette kan ivaretas gjennom biskopens tilsynsrett, og lokalt håndteres av prosten som faglig leder av denne tjenesten. Prosten bør også ha en teologisk veilederfunksjon overfor de andre vigslede medarbeidere som utøver forkynnelse og opplæring.

Det er viktig at kirkeordningen ikke blir et resultat av profesjonsinteresser.

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Kirkemøtet bør videreføres som i dag.

Ved overføring av ansvaret for de statlige midlene til Kirkemøtet, blir det en utfordring å være ansvarlig for prioriteringene av disse for alle gode formål i kirken. Røyken kirkelige fellesråd mener at de midlene som staten til nå har øremerket for arbeidet i soknet, fortsatt bør være øremerket for soknet når Kirkemøtet overtar finansieringen for Den norske kirke. Dette gjelder finansieringen av Trosopplæringen og de diakon- og kateketstillinger som ble overført fra staten til soknet i 2007. Dette vil bidra til stabilitet og forutsigbarhet for det lokale kirkelige arbeidet.

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Det er viktig at det tilstrebes en bred representasjon fra den kirkelige struktur og alle organer.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Røyken kirkelige fellesråd er enige med 1B et mindretall i Kirkerådet at Bispemøtet også i en fremtidig kirkeordning bør være et sentralt organ med ansvar for å samordne de oppgaver som er tillagt de enkelte biskopene samt ivareta helhetskirkelige spørsmål. Bispemøtet er ansvarlig forberedelse og oppfølging av samt avgir innstilling i lære- og liturgisaker overfor Kirkemøtet.

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Biskopene bør ledes av preses/ledende biskop.

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Det bør være representasjon fra alle bispedømmer.

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Røyken kirkelige fellesråd mener oppgavene som i dag er lagt til Den norske kirkes lærenemnd for fremtiden bør ivaretas av Bispemøtet.

26 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Ordningen i dag bør videreføres.

27 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Ordningen i dag bør videreføres.

Forslag til høringssvaret er utarbeidet av medlemmer av Røyken kirkelige fellesråd og gjennom samtale i fellesrådets møte 23.04.2015.

Røyken den 27.april 2015

Reidun Gatland Reve
kirkeverge i Røyken